

Intimitet i palliativ vård ur ett sjuksköterskeperspektiv. En kvalitativ intervjustudie.

Tove Stenman, Berit Seiger Cronfalk

Bakgrund:

Intimitet kan ses som något centralt och mellanmänniskt i livet, och beskrivs som en närhet såväl fysisk som emotionell. Även om relationer kan förändras vid svår sjukdom kvarstår behovet av intimitet och den fysiska effekten av beröring och närhet är väldokumenterad. Den palliativa vårdens syfte är att lindra symtom samt bör utgå från en helhetssyn. Även omvårdnad kan uppfattas som intim samt innebära en medvetenhet om intimitet. Vård som utgår från den enskilda individen definieras som personcentrerad vård.

Syfte

Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenhet av intimitet i palliativ omvårdnad.

Metod:

Studien har en kvalitativ ansats med deskriptiv explorativ design. 17 individuella intervjuer med sjuksköterskor som arbetar med specialiserad palliativ vård utfördes, spelades in och transkriberades. Insamlade data analyserades med kvalitativ innehållsanalys med induktiv ansats utifrån Granheim och Lundmans beskrivning.

Resultat:

Intimitet ses som en viktig del i personcentrerad vård vid palliativ sjukdom. Sjuksköterskorna i studien beskriver intimitet utifrån två kategorier; intimitet i vårdrelationen och intimitet i nära relationer. En intim relation mellan sjuksköterska och patient skapas utifrån trygghet och tillit med fokus på integritet och handlar om den kroppsliga omvårdanden, de intima samtalen och ägodelar, hemmet och vårdsalen. Intimitet i nära relationer beskrivs som ett behov som kvarstår men även kan förändras vid svår sjukdom. Samtal om sexualitet, den förändrade kroppen, fysisk beröring som symtomlindring och närstående som vårdare beskrivs som delar av intimitet i nära relationer.

Diskussion: Resultatet konfirmerar tidigare studier om att intimitet och sexualitet är svåra ämnen att prata om. Trots att intimitet beskrivs som närhet och som ett grundläggande mänskligt behov finns det inte rutiner för att optimera eller skapa förutsättningar för intimitet för patienten i palliativ vård och dennes partner. Rutiner för att prata med patient och närstående om intimitet bör finnas. Intimitet är ett begrepp som bör beaktas i den personcentrerade vården. Om intimitet är något som ska beaktas och som ska ges möjlighet till bör tabu och förutfattade meningar diskuteras.